

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Beaty Miničovej a členiek JUDr. Viery Pepelovej a JUDr. Eleny Krajčovičovej, v právnej veci žalobcu **Ing. O.**, zastúpeného JUDr. Š., proti žalovanej **M.**, zastúpenej JUDr. I., o zaplatenie 204 000 Sk s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 3 Cb 1/2007-68 zo dňa 12. apríla 2007, takto

r o z h o d o l :

Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej **p o t v r d z u j e .**

Vo výroku o trovách konania **m e n í** tak, že žalobca je povinný nahradiť žalovanej na účet právneho zástupcu trovy konania vo výške 49 734 Sk.

Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom v celom rozsahu zrušil zmenkový platobný rozkaz, vydaný Krajským súdom v Košiciach pod sp. zn. 3 Zm 19/04-5 dňa 27.8.2004.

V odôvodnení uviedol, že na základe návrhu žalobcu súd vydal zmenkový platobný rozkaz, ktorým žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 204 000 Sk so 6% úrokom od 27.8.2002 do zaplattenia, zmenkovú odmenu 612 Sk a trovy konania 23 852 Sk.

Proti zmenkovému platobnému rozkazu podala žalovaná včas námietky, v ktorých uviedla, že nie je žalobcovi nič dlžná. Potvrdila, že si od neho požičala sumu 260 000 Sk, a to dňa 26.6.2002 sumu 170 000 Sk a dňa 27.10.2002 sumu 90 000 Sk. Dohodli sa, že celú sumu vráti najneskôr do jedného roka, splácať bude mesačne po 25 000 Sk, prvá splátka bola splatná dňa 26.7.2002. Okrem vrátenia istiny sa dohodli na zaplattení 20% ročného úroku z poskytnutej pôžičky. Na túto sumu sa vystavili dve zmenky, v ktorých sa však neuviedlo žalobcovo meno, napísala sa iba suma 170 000 Sk a 90 000 Sk. Uviedla, že podľa dohody splatila celý dlh a platby sa uskutočňovali tak, že žalobca chodil k nim do obchodu v R. pravidelne 26. dňa v mesiaci a ona mu odovzdala sumy, ktoré špecifikovala. Uviedla, že celkovo zaplatila žalobcovi sumu 302 000 Sk a žalobca po prevzatí prvej splátky už odmietal podpísať doklad o prevzatí súm, s čím ona súhlasila. Za prítomnosti Ing. B. si vzájomne odsúhlasili záznamy o platbách, ktoré súhlasili, čo žalobca aj pred svedkom potvrdil. Potom jej povedal, že aj keď splátky súhlasia, zmenku jej vráti len vtedy, ak ešte doplatí 405 000 Sk, pretože on chce 20% úroky nie ročne, ale mesačne. Vyplatenie uvedenej sumy odmietla, pretože to nemalo oporu ani v ich ústnej dohode. Pohľadávku žalobcu uhradila v celej výške. Napadnutý zmenkový platobný rozkaz navrhla zrušiť a žalobcu zaviazať na náhradu trov konania.

Súd zistil, že žalobca v konaní predložil zmenku, ktorú žalovaná ako vystaviteľ podpísala, je v nej uvedené, že bola vystavená v R. dňa 26.6.2002 a žalovaná sa v nej zaviazala zaplatiť žalobcovi dňa 26.8.2002 sumu 204 000 Sk. Na zmenke je doložka bez protestu. Pravosť podpisu žalovanej je overená JUDr. J., notárkou v R. dňa 25.6.2002 podľa knihy osvedčenia pravosti podpisov č. X.

Jedná sa o vlastnú zmenku a žalovaná na pojednávaní dňa 14.3.2005 potvrdila, že podpis na zmenke je jej vlastnoručným podpisom. Uviedla, že keď zmenku podpisovala, nebol na nej uvedený žiadny údaj o výške sumy, na ktorú sa zmenka vystavuje a v námietkach poukázala na skutočnosť, že pri podpise zmenky nebolo na nej uvedené meno žalobcu, ktorému sa má plniť. Tvrdila, že pri podpise zmenky jej žalobca odovzdal sumu 170 000 Sk a dňa 27.10.2002 sumu 90 000 Sk. Ona podpísala dve zmenky, ale na žiadnej z nich nebol údaj o výške sumy. Pri podpise zmenky bola prítomná iba pracovníčka notárky, ktorá overovala podpis.

Podľa žalobcu údaje do zmenky vypisoval on, okrem údajov, komu má byť zmenková suma uhradená. Uviedol, že nevie, kto tento údaj do zmenky dopísal, ale pravdepodobne to bola žalovaná. Súd prvého stupňa ďalej poukázal na obsah výpovedí svedkov. Pokiaľ ide o obsah vlastnej zmenky, v konaní nebolo spochybnené, že zmenku vlastnoručne podpísala žalovaná ako vystaviteľ. Sporný bol obsah zmenky, pretože žalovaná tvrdila, že pri vystavení a podpise zmenky nebol na nej uvedený žiadny údaj o zmenkovej sume a meno žalobcu, ktorému sa malo plniť a žalovaný tvrdil, že údaje na zmenke, vrátane výšky zmenkovej sumy vyplnil on, okrem údajov, komu má byť zmenková suma uhradená. Výsluchom svedkov nebolo zistené, kto na zmenku dopísal údaj o osobe, ktorej má byť zmenková suma zaplatená. Súd nemal za preukázané, že v predmetnej zmenke bol už pri jej podpise žalovanou vypísaný údaj obsahujúci meno toho, komu sa má platiť. Keďže zmenka neobsahovala náležitosti uvedené v § 75 bod 2, 5 zákona č. 191/1950 Zb., súd ju považuje za neplatnú. Preto z nej pre žalovanú nevyplývajú žiadne povinnosti.

V záujme komplexného prejednania námietok žalovanej súd tiež posudzoval, či v prípade, ak by bola zmenka platná, záväzok v nej obsiahnutý žalovaná splnila. Po vykonaní dokazovania súd prvého stupňa konštatoval dôvodnosť tvrdenia žalovanej, podľa ktorého požičanú sumu, ktorá mala byť zmenkou zabezpečená, žalobcovi uhradila. Vzhľadom na tieto skutočnosti žalobu zamietol.

Proti rozsudku podal žalobca odvolanie.

Uviedol že náhodne bolo dodatočne zistené, že zmenka zo dňa 26.6.2002 obsahovala náležitosti podľa § 75 bod 2, 5 zák. č. 191/1950 Zb., pretože obsahovala aj údaj o tom, komu sa má platiť, ako aj jeho presnú adresu, a to Ing. O. Tieto údaje dopísal do zmenky JUDr. Š. dňa 25.6.2002, zistil to po vybratí zmenky z archívu. Ďalej poukazuje na rozpory vo výpovediach svedkov, z ktorých súd vyvodil skutočnosti, svedčiace o zaplatení zmenkovej sumy, ako aj nezrovnalosti vo výpočte trov konania.

Navrhuje, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vo veci sám rozhodol, prípadne, aby vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že žalobcom uvádzané skutočnosti mu museli byť známe už v čase podania návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu. Okrem toho nie sú relevantné, pretože nemenia nič na podstate veci. Napadnutý rozsudok navrhuje potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal vec podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 1 O.s.p. Po preskúmaní napadnutého rozsudku a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

V predmetnej veci vydal súd prvého stupňa v zmysle § 175 O.s.p. dňa 27.8.2004 pod sp. zn. 3 Zm 19/04 zmenkový platobný rozkaz, ktorým uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 204 000 Sk so 6% úrokom od 27.8.2002 do zaplatenia, zmenkovú odmenu 612 Sk a trovy konania v sume 23 852 Sk. V námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu žalovaná uviedla, že v čase, keď zmenku podpisovala, nebolo na nej uvedené žalobcovo meno. Súčasne namietala, že na žalovanú zmenku zaplatila žalobcovi celkove 302 000 Sk.

Žalobca v konaní predložil vlastnú zmenku, ktorú podpísala ako vystaviteľ žalovaná, ktorá pravosť svojho podpisu nenamietala. Na zmenke bolo uvedené, že bola vystavená v R. dňa 26.7.2002 a žalovaná sa v nej zaviazala zaplatiť žalobcovi sumu 204 000 Sk dňa 26.8.2002. Zmenka obsahuje doložku „bez protestu“. Podľa žalovanej v čase, keď zmenku podpisovala, nebolo na nej uvedené meno osoby, ktorej sa má plniť a neobsahovala ani údaj o zmenkovej sume, pričom

tiež uviedla, že sumy 170 000 Sk a 90 000 Sk, ktoré si od žalobcu požičala, zaplatila v mesačných splátkach v období od 26.7.2002 do 18.6.2003, spolu s dohodnutými úrokmi. Súd prvého stupňa vykonal rozsiahle dokazovanie, týkajúce sa obsahu zmenky, predloženej žalobcom a v záujme úplného prejednania námietok žalovanej tiež skúmal, či došlo k zaplateniu zmenkovej sumy. Po vyhodnotení vykonaných dôkazov, najmä výsluchu účastníkov a svedkov, ako aj predložených písomných dokladov, dôvodne dospel k záveru, že predmetná zmenka v čase jej podpisu žalovanou neobsahovala označenie osoby, ktorej má byť plnené.

Podľa § 75 zák. č. 191/1950 Zb. (zmenkový a šekový zákon) vlastná zmenka obsahuje: 1/ označenie, že ide zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná, 2/ bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu, 3/ údaj zročnosti, 4/ údaj miesta, kde sa má platiť, 5/ meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť, 6/ dátum a miesto vystavenia zmenky, 7/ podpis vystaviteľa.

Z citovaného ustanovenia je zrejmé, že pokiaľ na vlastnej zmenke chýba niektorá z uvedených podstatných náležitostí, má to za následok neplatnosť zmenky. Prísnosť zmenky neumožňuje nahrádzať chýbajúce obsahové náležitosti zmenky výkladom vôle strán zmenkového záväzku a ani výkladom so zreteľom na vecné okolnosti kauzálneho vzťahu, existujúce mimo listiny zmenky. Znenie zmenky musí byť jednoznačné, zrozumiteľné a jasné. Súd prvého stupňa preto dôvodne konštatoval neplatnosť predloženej zmenky, v dôsledku čoho postupoval správne, keď vydaný zmenkový platobný rozkaz v celom rozsahu zrušil.

Námietku žalobcu, vznesenú v odvolaní, podľa ktorej údaj o tom, komu sa má plniť, doplnil do zmenky jeho právny zástupca ešte pred podpisom zmenky, čo však zistil až dodatočne, nebolo v odvolacom konaní možné brať do úvahy vzhľadom na ust. § 205a ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Odvolací súd preto napadnutý rozsudok vo veci samej podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Žalobca v odvolaní namietal aj správnosť rozsudku súdu prvého stupňa v časti týkajúcej sa trov konania.

Súd prvého stupňa priznal žalovanej aj náhradu trov konania, spočívajúcu v odmene jej právneho zástupcu, zvýšenej o daň z pridanej hodnoty. Keďže právny zástupca žalovanej nepredložil osvedčenie o registrácii pre daň z pridanej hodnoty (doklad predložený na pojednávaní dňa 12.4.2007 nie je vystavený na meno právneho zástupcu žalovanej), odvolací súd napadnutý rozsudok v tejto časti zmenil tak, že žalobca je povinný nahradiť žalovanej trovy konania vo výške 49 734 Sk.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 3 O.s.p. Keďže trovy právneho zastúpenia žalovanou vyčíslené v zákonnej lehote neboli a iné trovy jej nevznikli, neboli trovy odvolacieho konania priznané (§ 151 ods. 2 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 31. januára 2008

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu